

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 11. kolovoza 2026.

Analiza odluke

Majcan protiv Hrvatske
Zahtjev br. 45366/14

čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju - zaštita vlasništva

Zahtjev za utvrđenje prava vlasništva stečenog dosjelošću ne predstavlja vlasništvo ako nema dovoljno uporište u nacionalnom pravu, osobito kada podnositelj ne dokaže da su uvjeti za stjecanje vlasništva dosjelošću bili ispunjeni u razdoblju na koje se poziva

Dana 18. rujna 2018. Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u vijeću od sedam sudaca, utvrdio je da podnositeljev zahtjev za utvrđenje prava vlasništva stečenog dosjelošću nije imao dovoljno uporište u nacionalnom pravu da bi predstavljao „vlasništvo“ u smislu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija), te ga je odbacio kao nedopušten jer je nespojiv *ratione materiae* s odredbama Konvencije.

Podnositelj zahtjeva je 2006. godine podnio tužbu protiv države Općinskom sudu u Buzetu, tražeći da se utvrdi njegovo pravo vlasništva na dvanaest zemljišnih čestica. Tvrdio je da su predmetne nekretnine, iako su u zemljišnim knjigama bile upisane kao društveno vlasništvo, bile u njegovu posjedu i posjedu njegovih predaka od 1890-ih godina, zbog čega je smatrao da je protekom zakonskog roka stekao pravo vlasništva dosjelošću. Iako je 2008. godine Općinski sud u Buzetu presudio u korist podnositelja zahtjeva, Županijski sud u Puli ukinuo je prvostupanjsku presudu i predmet vratio na ponovno suđenje. U ponovljenom postupku domaći sudovi odbili su tužbeni zahtjev utvrdivši da je podnositelj zahtjeva u parničnom postupku dokazao da su on i njegovi prednici bili u neprekinutom poštenom posjedu predmetnih nekretnina tek od 1947. godine, ali ne i prije tog razdoblja. Redovni sudovi stoga su zaključili da nisu ispunjeni uvjeti za stjecanje prava vlasništva dosjelošću prije 6. travnja 1941. godine. Imajući u vidu da se sukladno važećem zakonodavstvu u trenutku podnošenja tužbe pravo vlasništva dosjelošću na nekretninama u društvenom vlasništvu nije moglo stjecati uračunavanjem razdoblja od 6. travnja 1941. do 8. listopada 1991. godine¹, razdoblje nakon 8. listopada 1991. do donošenja odluka domaćih sudova nije bilo dovoljno dugo za stjecanje prava vlasništva dosjelošću na nekretninama u državnom vlasništvu, pa je njegov tužbeni zahtjev

¹Pravni sustav bivše SFRJ zabranjivao je stjecanje prava vlasništva dosjelošću na stvarima u društvenom vlasništvu, osim ako su uvjeti za dosjelost bili ispunjeni do 6. travnja 1941. godine. Hrvatski sabor ukinuo je tu zabranu 8. listopada 1991. godine. Iako je izvorni članak 388. stavak 4. ZV/96 predviđao da se u rok dosjelosti računa i vrijeme posjedovanja proteklo prije 8. listopada 1991. godine, Ustavni sud je 17. studenoga 1999. ukinuo tu odredbu kao neustavnu.

odbijen. Podnositelj je potom podnio ustavnu tužbu, no Ustavni sud ju je proglasio nedopuštenom, utvrdivši da u njoj nije otvoreno nikakvo ustavnopravno pitanje.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio da mu je odbijanjem tužbe radi utvrđenja prava vlasništva stečenog dosjelošću povrijeđeno pravo na mirno uživanje vlasništva. Tvrdio je da su domaći sudovi pogrešno ocijenili dokaze i zanemarili iskaze svjedoka o tome da se predmetno zemljište nalazilo u posjedu njegove obitelji i prije 1947. godine. Smatrao je da mu je time uskraćeno priznanje vlasništva koje je stekao po sili zakona.

Europski sud ponovio je da se podnositelj može pozvati na povredu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju samo ako se odluke kojima prigovara odnose na njegovo „vlasništvo“ u konvencijskom smislu. Taj pojam obuhvaća postojeća imovinska prava, ali i potraživanja koja su dovoljno utvrđena da se mogu smatrati imovinskim interesom zaštićenim tim člankom ([Radomilja i drugi protiv Hrvatske](#) [VV]², br. 37685/10 i 22768/12, stavak 142., ECHR 2018).

Primjenjujući to načelo na predmet podnositelja, Europski sud utvrdio je da se njegov zahtjev ne može smatrati postojećim imovinskim pravom. Iako se prema hrvatskom pravu vlasništvo dosjelošću u načelu stječe *ipso iure* kada su ispunjeni svi zakonski uvjeti, pitanje je li podnositelj ispunio te uvjete trebalo je utvrditi u postupku pred nadležnim sudovima. Za djelotvorno uživanje prava vlasništva bila mu je potrebna deklaratorna presuda kojom bi njegovo vlasništvo bilo priznato. Stoga je Europski sud njegov zahtjev smatrao potraživanjem, koje može biti zaštićeno člankom 1. Protokola br. 1 samo ako ima dovoljno uporišta u nacionalnom pravu.

Odlučno je stoga bilo pitanje je li zahtjev podnositelja za utvrđenje prava vlasništva, temeljen na tvrdnji da su njegovi pravni prednici predmetne nekretnine stekli dosjelošću prije 6. travnja 1941. godine, imao dovoljno uporišta u nacionalnom pravu.

U tom smislu, Europski sud je posebnu važnost dao načinu na koji je podnositelj postavio svoj zahtjev. Budući da je podnositelj izričito naveo da se ne poziva na stjecanje prava vlasništva dosjelošću u razdoblju od 6. travnja 1941. do 8. listopada 1991. godine, niti na zaključke Europskog suda iz predmeta [Trgo protiv Hrvatske](#)³, nego je tvrdio da su njegovi pravni prednici vlasništvo stekli prije 6. travnja 1941. godine, Europski sud je zaključio da je podnositelj ograničio činjeničnu osnovu svojeg prigovora, a time i opseg predmeta, na razdoblje prije 6. travnja 1941. godine (*mutatis mutandis*, [Radomilja i drugi protiv Hrvatske](#) [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavci 98.-133., ECHR 2018).

Nakon što je tako utvrdio opseg predmeta, Europski sud ispitao je je li tako formuliran zahtjev podnositelja imao dovoljno uporišta u nacionalnom pravu. Podnositelj je osporavao činjenična utvrđenja domaćih sudova, tvrdeći da su njegovi pravni prednici bili u posjedu nekretnina i prije 1947. godine. Međutim, Europski sud je ponovio da nije njegova zadaća zamijeniti ocjenu činjenica domaćih sudova vlastitom ocjenom, osim ako postoje uvjerljivi razlozi za odstupanje od njihovih utvrđenja ([Radomilja i drugi protiv Hrvatske](#) [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 150., ECHR 2018). Takvo stajalište odgovara ustaljenoj praksi Europskog suda prema kojoj nije njegova zadaća ispravljati činjenične ili pravne pogreške koje su navodno počinili domaći sudovi, osim ako su takve pogreške očigledne i ako su dovele do

² Analiza presude dostupna je na [web stranici Ureda zastupnika](#).

³ U predmetu [Trgo protiv Hrvatske](#) Europski sud utvrdio je da podnositelj koji se razumno oslonio na izvorni članak 388. stavak 4. ZV/96, kasnije ukinut kao neustavan, ne treba snositi posljedice pogreške države, osobito ako priznanjem pravnih učinaka stjecanja vlasništva dosjelošću ne bi bila povrijeđena prava trećih osoba.

povrede prava i sloboda zaštićenih Konvencijom. Sud stoga, u pravilu, neće dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako je ona proizvoljna ili očigledno nerazumna. Primjenjujući navedeno načelo na predmet podnositelja, Europski sud nije našao elemente zbog kojih bi odstupio od činjeničnih utvrđenja domaćih sudova.

Europski sud je prihvatio je utvrđenje hrvatskih sudova da su podnositelj i njegovi prednici dokazali neprekinuti poštenu posjed tek od 1947. godine, ali ne i prije toga, te je zaključio da zahtjev podnositelja za utvrđenje prava vlasništva nije imao dovoljno uporišta u hrvatskom pravu da bi se smatrao „vlasništvom“ u smislu članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Slijedom navedenog, Europski sud je zahtjev proglasio nedopuštenim kao nespojiv *ratione materiae* s odredbama Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava